Rok XI Październik 1936 r. Nr. 10

MIESIĘCZNIK Diecezjalny Łucki

Uroczysty protest Ojca św. przeciwko okrucieństwom i barbarzyństwom w Hiszpanii

14 września Papież przyjął ponad 400-tu Hiszpanów na czele z biskupami Cartageny, Urgel, Vich i Tortosy oraz wikariuszem generalnym Barcelony.

O godz. 11 Ojciec św. wszedł na salę, w której odbyła się adiencja, poprzedzany przez gwardię szwajcarską, mając przy boku kardynała Pacelliego. Papież przyjęty został burzliwą owacją, poczem przed aparatem radiowym zaczął odczytywać swe przemówienie, z siłą podkreślając każdy wyraz w tych zdaniach, które zawierały opis męczeństwa kapłanów i zakonnic w Hiszpanii, oddających swe życie za wiarę... I wtedy głos Papieża drżał ze wzruszenia.

Z równą siłą Ojciec św. mówił o niszczeniu świątyń i straszliwych świętokradztwach, które już zostały powszechnie stwierdzone. Wielką również powagę i moc zawarł Ojciec św. w słowach swoich, gdy wspomniał o rozkładowej propagandzie, prowadzonej przez siły wywrotowe w różnych częściach świata a szczególniej w Rosji, w Chinach, Meksyku i w Południowej Ameryce.

W przemówieniu swym zaraz na wstępie Ojciec św. podkreślił, że Hiszpania dzisiejsza jest dla Niego powodem zarazem bólu i pociechy, pełen bowiem wzruszenia podziwia On heroizm tych, co straszliwie cierpią w imię Chrystusa; zwraca się do nich ze słowami św. Pawła: „Wy jesteście radością moją i koroną moją". Cierpienia ich stanowią wynagrodzenie i ekspiację za tyle bluźnierstw i obelg, rzucanych w naszych czasach przeciwko majestatowi Boga nie tylko w Hiszpanii, ale i poza jej granicami.

Ponadto wielkim bólem napełnia serce Ojca św. myśl o straszliwych i barbarzyńskich dewastacjach i profanacjach świątyń. Niemniejszą goryczą przepełnia Jego serce okropna wojna bratobójcza. Jeżeli wogóle wojna jest rzeczą nieludzką, to cóż powiedzieć o walce morderczej wśród synów tego samego narodu, walce, która ciągle jeszcze trwa.

W tym nieszczęsnym kraju, z szatańską pomysłowością przygotowano prześladowanie religii i Kościoła, co dało już tak straszne wyniki w Rosji, Chinach, w Meksyku i Południowej Ameryce. Stwarza to jedna i ta sama propaganda, wszystko burząca, która uwodzi masy, zbroi je, rzuca przeciwko wszelkim instytucjom boskim i porządkowi ludzkiemu.

Szkody powstałe stąd stają się tym trudniejsze do naprawienia, że wywołane zostały przez fałszywe doktryny i rywalizujące ze sobą egoizmy.

Z tych jednak tragicznych wydarzeń wypływają równocześnie wielkiej wagi ostrzeżenia. Primo: że już bezpośrednio zagrożone i zaatakowane zostały same podwaliny porządku społecznego i cywilizacji. Secundo: że ignorancja religijna nie pozwala niewątpliwie nieświadomym masom zauważyć jeszcze i ocenić w całej pełni niebezpieczeństwa. Tertio: że heroldowie rozkładowych doktryn próbują dziś za wszelką cenę przyciągnąć ku sobie nie dość umocnionych w wierze katolików.

Ten fakt, że żywioły wywrotowe uderzają przede wszystkim w katolicyzm dowodzi, iż na drodze do urzeczywistnienia ich destrukcyjnych zamiarów stoi jako główna przeszkoda doktryna chrześcijańska, zawarta w Kościele Jezusa Chrystusa. Stąd wniosek, że wszędzie przeciwdziałanie w jakikolwiek sposób działalności Kościoła doprowadza w ostatecznym rezultacie do torowania dróg zagrażającym dziś siłom rozkładowym.

Następnie Ojciec św. zaprotestował uroczyście przeciwko tym wszystkim oskarżycielom, którzy po-

sądzają Kościół, że nie dość przeciwstawia się on dzisiejszemu złu—podczas gdy ci sami oskarżyciele wszystko robią, aby utrudnić rozpowszechnianie nauki Kościoła.

Przy końcu swego przemówienia Ojciec św. znowu skierował swe słowa pod adresem nieszczęsnej i męczeńskiej Hiszpanii, błogosławiąc tym wszystkim, którzy cierpią prześladowania... I wtedy głos Papieża znowu brzmiał głośniej, pełen mocy i wzruszenia. A nawiązując do uroczystości kościelnej, podwyższenia Krzyża św., która w tym właśnie dniu przypadała, Ojciec św. zakończył swe przemówienie słowami: „Per Crucem ad lucem" (przez krzyż do światłości).

DZIAŁ URZĘDOWY

Rozporządzenia Stolicy Apostolskiej

Absolutio sacerdotum ab excommunicatione, OB ATTENTATUM ETIAM CIVILE TANTUM MATRIMONIUM,

et actu cum muliere caste conviventium eorumque admissio ad participationem sacramentorum more laicorum Sacrae Paenitentiariae Apostolicae exclusive reservatur.

(A. A. S. 1936, vol. XXVIII p. 242 s)

DECRETUM.

Lex sacri coelibatus inter Latinos adeo Sanctae Ecclesiae curae semper fuit atque est, ut, si agatur de sacerdotibus, fere nunquam ea retroactis temporibus dispensatum fuerit, nunquam prorsus, ne in mortis quidem periculo, in praesenti disciplina dispensetur.

Cum tamen, nequitia temporum, contingere aliquando soleat, ut infelix aliquis sacerdos, suae vocationis oblitus in sacrilegum concubinatum lapsus, ob matrimonium etiam civiliter tantum attentatum aliasque gravissimas rationes, a cohabitatione sub eodem tecto cum suae desertionis complice, etsi forte tandem ad

cor reversus, cessare impediatur, ideoque ad suae eiusdemque suae complicis conscientiae consulendum, data fide de absoluta perfectaque in posterum continentia perpetuo servanda, ad participationem more laicorum petat admitti, Sancta eadem Ecclesia, pro sua erga devios etiam filios materna sollicitudine, ei, quantum in se est, si et quando peculiaria id suadeant rerum adiuncta, subvenire non renuit. Quod quidem cum conscientiam praesertim respiciat, Sacrae Paenitentiariae Apostolicae exclusive reservari congruum visum est.

Re igitur collata per infrascriptum Cardinalem Maiorem Paenitentiarium cum Ssmo D. N. Pio divina providentia Pp. XI. eadem Sanctitas Sua, in audientia diei 14 mensis Martii vertentis anni, eidem Cardinali Maiori Paenitentiario impertita, suprema Sua auctoritate decernere ac statuere dignata est, ut, firma excommunicatione, de qua in canone 2388 § 1, absolutio ab ea in casu supra exposito et consequens supplicantis *admissio ad sacramenta more laicorum suscipienda, ab ipsa tantum Sacra Paenitentiaria Apostolica*, servata speciali procedendi forma et sub peculiaribus quibusdam cautelis et conditionibus ab eadem Sanctitate Sua patefactis ac praescriptis, concedi possint, et si forte concedantur ab aliquo sacerdote in periculo mortis, maneat obligatio ad ipsam Sacram Paenitentiariam recurrendi, ut praescribitur canone 2252 pro censuris a iure Sanctae Sedi specialissimo modo reservatis.

Hoc autem Decretum Sibi relatum in alia audientia diei 28 eiusdem mensis idem Ssmus Dominus Noster in omnibus adprobare et confirmare dignatus est, mandans ut, quo solet modo, publici iuris fiat.

Contrariis quibuscumque etiam speciali mentione dignis non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Paenitentiariae Apostolicae, die 18 Aprilis 1936.

L. S. *L. Card. Lauri,* Paenitentiarius Maior.

S. Luzio, Regens.

Instrukcja Kongr. Rozkrzew. Wiary dla żeńskich zakładów zakonnych w sprawie opieki nad życiem dzieci i matek na polach misyjnych.

Św. Kongregacja zawsze miała zwyczaj przystosowania swej pracy apostolskiej odpowiednio do warunków czasu i miejsca. W ostatnim czasie liczni Ordynariusze udowadniali Stolicy Apostolskiej konieczność niesienia dostatecznej pomocy celem ratunku matek i dzieci. W niektórych bowiem częściach Afryki niektóre szczepy wymierają z dnia na dzień i zostaną zupełnie wytępione, jeżeli życie matek i dzieci nie otrzyma skutecznej opieki. Gdzieindziej zaś potomstwo w liczbie niesłychanie wysokiej wymiera zaraz po urodzeniu dla niezachowania elementarnych prawideł higieny. W krajach tych władze państwowe i sekty akatolickie pilnie sprawą tą się zajmują; niektórzy gubernatorzy nie zezwalają na przyjęcie Sióstr klasztornych do lecznic, jeżeli nie posiadają świadectwa lub dyplomu egzaminu pielęgniarskiego.

W ostatnim czasie powstały też z prywatnej inicjatywy tu i tam rozmaite organizacje dla opieki nad matką i dzieckiem, które koniecznie potrzebują uporządkowania według jednolitych norm. Dlatego też postanowiła niniejsza św. Kongregacja po otrzymaniu odpowiednich pełnomocnictw od Ojca św. z Opatrzności Boskiej panującego Piusa XI, oraz po porozumieniu się z św. Kongregacją Zakonów wydać następujące przepisy i instrukcje:

Jest zaprawdę pożądane, żeby założono nowe Kongregacje Sióstr, któreby zachowując wszystkie przepisy prawne, poświęciły się opiece nad matkami i dziećmi. Takie zakłady przyszłe należałoby tworzyć według przepisów ogólnego prawa. Kongregacja chętnieby też widziała, żeby Kongregacje zakonne już istniejące tworzyły grupy Sióstr dla celu wymienionego. W razie potrzeby zostaną konstytucje Zakonów zależnych od św. Kongregacji Rozkrzew. Wiary odpowiednio uzupełnione.

Powyższe zarządzenia mają jako podstawę następujące normy:

a) Nie jest koniecznie potrzebne, żeby Siostry zakonne osobiście wykonywały wszystkie rodzaje pielęgnacji. Lecz mogą wziąć do pomocy niewiasty świeckie krajowe jako pielęgniarki z świadectwem kwalifikacyjnym, które jednak z Kongregacją zakonną łączy wspólnota życia i ducha.

b) Żadna Siostra nie może przez przełożonych być zmuszona do wykonywania zawodu położnej, chyba, żeby która Siostra dobrowolnie się zobowiązała wobec przełożonych do tej charytatywnej pracy misyjnej.

c) Nowe te zatrudnienia wymagają odpowiedniej wiedzy lekarskiej oraz szczególnego poziomu duszy. Dlatego powinny Siostry posiadać świadectwo państwowych egzaminów z nauk lekarskich i pielęgnacji chorych przede wszystkim jednak powinne doznać szczególnej opieki duchowej oraz wzmocnienia w doskonałości. O tej opiece duchowej będzie sprawą przełożonych wydać stosowne zarządzenia. W sercach Sióstr należy ustalić to przekonanie, że ta praca pielęgniarska daje sposobność do uczynków świętej miłości, bo łagodząc boleści ciała, otwierają serce dla łask Zbawiciela. Wypada tu przypomnieć słowo św. Franciszka Salezego, że miłość jest czujnym stróżem czystości.

d) Dla zdobycia kwalifikacji będą oczywiście Siostry musiały praktykować i uczyć się w katolickich lecznicach i uniwersytetach, a w razie braku takich przynajmniej w szpitalach, których dyrektorami są katolicy. Jeżeli siostry nie mają sposobności do uczęszczania do lecznic i uniwersytetów katolickich, mogą otrzymać zezwolenie na kształcenie się w lecznicach laickich. Kandydatki, przynajmniej dwie, niech uczęszczają do szpitali nawet w skromnym ubraniu świeckim, lecz mieszkać powinne w domach zakonnych, gdzie mają codzienną pociechę i opiekę duchowną.

e) W nowych Kongregacjach z celem opieki nad matkami i potomstwem kandydatki ukończą studia uniwersyteckie przed złożeniem ślubów wiecznych. Normę tę niech przestrzegają także Kongregacje istniejące, o ile przepisy Konstytucji na to pozwalają.

Co do wykonywania praktyk lekarskich i chirurgicznych przez misjonarzy, to sprawa ta została uregulowana przepisem kan. 139 oraz indultami, których św. Kongregacja zwykle udziela.

Dane w Rzymie, w Pałacu św. Kongregacji Rozkrzewiania Wiary, dnia 11 lutego 1936.

† *Piotr Kard. Fumasoni—Biondi,* Prefekt.

† *Celsus Constantini, Arcyb. tyt, Theodosiński,* Sekr.

D E K R E T

Odpust, przywiązany do pobożnej praktyki, „dniem misyjnym" zwanej, zostaje rozszerzony

W miejscowościach, w których nie ma pobożnej praktyki, zwanej „dniem misyjnym", a wyznaczonej przez reskrypt Św. Kongregacji Obrzędów z d. 14-go kwietnia 1926 r. na przedostatnią niedzielę października, Jego Świątobliwość Pius z Bożej łaski Papież XI na posłuchaniu, udzielonym dnia 14 marca r. b. niżej podpisanemu Kardynałowi Wielkiemu Penitencjarzowi łaskawie raczył udzielić cząstkowego odpustu siedmiu lat wiernym, którzyby w wyżej wspomnianą niedzielę ze skruszonym sercem i pobożnie nawiedzili jakikolwiek kościół lub publiczną kaplicę i tam pomodlili się za nawrócenie niewiernych. Dla tychże miejscowości zostaje utrzymany odpust zupełny, udzielony na mocy już wymienionego reskryptu dla wiernych, którzy po należycie odbytej spowiedzi i przyjęciu Komunii św. pomodlą się w wiadomej intencji,

Niniejszy dekret ma na zawsze swą moc zachować bez ogłoszenia Listu Apostolskiego i bez względu na jakiekolwiek przeszkody.

Dan w Rzymie w gmachu Św. Penitencjarii dnia 25 marca 1936 r.

(—) W. Kard. Lauri, Wielki Penitencjarz.

S. Luzio, Regens.

Rozporządzenia Władz Duchownych Miejscowych

Sesja Ks. Ks. Dziekanów

BISKUP ŁUCKI Dnia 9.X. 1936 r.

Nr. 6438.

Do

Przewielebnych Księży Dziekanów

Diecezji Łuckiej

Będąc zawezwanym na Konferencję Prawną Episkopatu Polski do Warszawy dla spraw ważnych na dzień 14 października, niniejszym odkładam sesję Księży Dziekanów i Delegatów z dnia 14.X. na 20.X. O tej zmianie terminu należy powiadomić bezzwłocznie Księży Delegatów.

(—) † *ADOLF SZELĄŻEK*

Biskup Łucki

(—) *Ks. Tymoteusz Szyszkiewicz*

Wicekanclerz

W sprawie ksiąg kasowych

KURIA BISKUPIA

ŁUCKA

SEKCJA IV

Łuck, dnia 16.X 1936 r.

Nr. 6742

Do

Przewielebnych Księży Dziekanów

Diecezji Łuckiej

Równocześnie Kuria Biskupia wysyła księgi kasowe — większe dla parafij większych, mniejsze — dla mniejszych, oraz kwitariusze. Przewielebni Ks.Ks. Dziekani przy wizytacji parafij pilną będą mieć baczność, aby księga kasowa była prowadzona prawidłowo we-

dług wzoru, podanego przez Synod diecezjalny w Additamentum 6, cz. IV, str. 133. Po zapełnieniu przez proboszcza poszególnej parafii księgi obecnie wysyłanej, Przewielebni Ks.Ks. Dziekani sporządzą nową księgę, opatrzą ją pieczęcią dziekańską i wydadzą do dalszego użytkowania. Księga zużyta, a także kwitariusz, obowiązkowo przechowują się w archiwum parafialnym.

(—) Ks. T. Szyszkiewicz (—) *Ks. Prał. J. Zagórski*
Wice-Kanclerz Szef Sekcji

Rozporządzenia Prawno-Państwowe

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWN.

z dnia 12 sierpnia 1936 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych i Ministrem Skarbu w sprawie wykonania ustawy o paszportach

Na podstawie art. 1 ust. 3 oraz art. art. 12 i 26 ustawy z dnia 14 lipca 1936 r. o paszportach (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 404) zarządzam co następuje:

§ 1. Paszportem w rozumieniu art. 1 ustawy o paszportach jest dokument wydawany obywatelom polskim, uprawniający w terminie swej ważności do udawania się i przebywania w kraju lub w krajach, wymienionych w tym dokumencie.

§. 2. Paszporty zwyczajne, służbowe i dyplomatyczne oraz paszporty zbiorowe będą wydawane na drukach, przygotowanych według wzorów Nr. 1, 2, 3 i 4, podanych w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 3. (1) Osoby, ubiegające się o paszport zwyczajny, powinny przedłożyć poświadczenie zamieszkania w okręgu władzy, u której złożono podanie o paszport oraz udowodnić swą tożsamość i obywatelstwo polskie.

(2) Do podania o paszport należy dołączyć dwie jednokowe fotografie osoby, dla której paszport ma być wystawiony, o rozmiarze około $4^1/_2 \times 6$ cm. przed-

stawiające dokładnie twarz bez nakrycia głowy i pozwalające na stwierdzenie w sposób niewątpliwy tożsamości przedstawionej na nich osoby.

(3) Osoby, pozostające w czynnej służbie wojskowej, jak również ci z pośród podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, którzy w myśl § 427 rozporządzenia Ministrów: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznysh i Sprawiedliwości z dnia 28 sierpnia 1934 roku (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 757) muszą, w razie zamierzonego wyjazdu zagranicę, uzyskać zezwolenie władz wojskowych, powinni dołączyć do podania o paszport uzyskane zezwolenie tych władz.

(4) Osoby, wyjeżdżające za granicę w celach emigracyjnych powinny oprócz dokumentów, o których mowa w ustępach (1), (2) i (3), przedstawić zaświadczenie wydane w myśl art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 października 1927 r. o emigracji (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 799).

§ 4. Władza, przyjmująca podanie o paszport, może zwolnić od przedstawienia dowodów, wymienionych w § 3 ust. (1), jeżeli dane, o których mowa w tych przepisach, są władzy znane lub wynikają niewątpliwie z innych okoliczności.

§ 5. Kraje, na które paszport jest ważny, oznacza władza, wystawiająca paszport w odpowiedniej rubryce książeczki paszportowej (paszportu zbiorowego) przez wypisanie kraju, do którego wyjazd ma nastąpić lub też przez określenie wyrazami: „wszystkie kraje w Europie i poza Europą".

§ 5. Paszport może być wydany osobie interesowanej po uprzednim uiszczeniu opłaty, obliczanej według postanowień rozporządzenia niniejszego.

§ 7. (§) Paszport zwyczajny z jednomiesięcznym terminem ważności, z wyjątkiem przydadków, określonych w art. 13 ust. (1) ustawy o paszporach, podlega opłacie w wysokości 80 zł. Taką samą opłatę pobiera się za każdy następny miesięczny okres ważności

paszportu z wyjątkami, przewidzianymi w art. 13 ust. (2) ust. o paszportach.

(2) Za okresy miesięczne uważa się miesiące kalendarzowe. Jeżeli jednak początkowy okres nie odpowiada pierwszemu dniu miesiąca kalendarzowego, wówczas okres miesięczny liczy się za cały.

(3) Za początek okresu miesięcznego uważa się datę wystawienia paszportu.

(4) Jeżeli ustawa o paszportach nie stanowi inaczej (art. 13 ust. (1), osoby, dopisane do paszportu zwyczajnego (art. 8), powinny uiścić opłatę za paszport w myśl przepisów ustępów: (1) i (2).

§ 8. W przypadkach wystawienia paszportu zbiorowego, każda osoba, wpisana do takiego paszportu, obowiązana jest uiścić opłatę w wysokości 25 zł. za miesięczny okres ważności, z wyjątkiem osób, nie mających ukończonych 13 lat (art. 13 ust. (1) pkt. 4 ustawy o paszportach). Przepisy § 7 stosuje się odpowiednio.

§ 9. Oprócz opłat, określonych w §§ 7 i 8 niniejszego rozporządzenia oraz opłat stemplowych, należnych od podania i załączników, osoby, otrzymujące paszporty, obowiązane są również do zwrotu kosztów blankietów paszportowych, a to za paszport zwyczajny w wysokości 1 zł. z za paszport zbiorowy 0,10 zł.

§ 10. Wystawianie paszportów zwyczajnych i przedłużanie ich ważności należy w kraju do powiatowych władz administracji ogólnej (starostów, dyrektorów policji, Komisarza Rządu m. Gdyni) właściwych ze względu na miejsce zamieszkania strony (§ 3 ust. 1), zagranicą do właściwych urzędów konsularnych (dyplomatycznych), a na obszarze W. M. Gdańska do Komisarza Generalnego R. P. w Gdańsku.

§ 11. (1) Paszporty zwyczajne mogą być wydawane w drodze wyjątku przez inną powiatową władzę administracji ogólnej za zgodą wojewody w razie zamierzonego wspólnego wyjazdu zagranicę grupy osób, dla których wystawienie paszportów przez władze miejscowe właściwe byłoby zbyt utrudnione, a w szcze-

gólności mogłoby spowodować zwłokę, udaremniającą osiągnięcie celu wspólnej podróży. Również w przypadkach, gdyby zwłoka w wydaniu paszportu groziła niebezpieczeństwem dla życia albo też mogła spowodować dla osoby interesowanej inną poważną szkodę, paszport może być wydany według swobodnej oceny tych okoliczności przez władzę miejscowo niewłaściwą.

(2) O wydaniu paszportu (ust. 1) należy powiadomić niezwłocznie władzę właściwą w myśl § 10.

§ 12. (1) Paszporty zbiorowe będą wydawały w kraju władze, wskazane w zezwoleniu Ministra Spraw Wewnętrznych, o którym mowa w art. 6 ust. (1) i (2) ustawy o paszportach, a zagranicą urzędy konsularne (dyplomatyczne), na obszarze zaś W. M. Gdańska Komisarz Generalny R. P. w Gdańsku.

(2) Osoby, które będą wpisane do paszportu zbiorowego, powinny dostarczyć zaświadczenia władzy miejscowo właściwej o braku przeszkód do wpisania ich do paszportu zbiorowego.

§ 13. (1) Ważność paszportu zwyczajnego może być przedłużona zarówno przez miejscowo właściwe powiatowe władze administracji ogólnej, jak również przez urzędy konsularne (dyplomatyczne), a na obszarze W. M. Gdańska przez Komisarza Generalnego R. P. w Gdańsku.

(2) Przedłużenie paszportu zwyczajnego jest równoznaczne z wystawieniem nowego paszportu i podlega opłatom, przewidzianym w niniejszym rozporządzeniu, z wyjątkiem zwrotu kosztów blankietu określonych w § 9.

§ 14. (1) W miejsce zniszczonego paszportu może być wydany nowy paszport przy zastosowaniu zwyczajnego postępowania, jednak bez pobierania opłat przewidzianych w §§ 7 i 8, jeżeli nowy paszport wystawiony zostaje na termin, określony w paszporcie zniszczonym.

(2) Przepis ust. (1) stosuje się również w przypadkach zagubienia paszportu, z tym jednak, że oso-

ba interesowana obowiązana jest na koszt własny ogłosić o zagubieniu paszportu w jednym z pism codziennych, wskazanych przez władzę.

(3) W przypadkach przewidzianych w ustępach (1) i (2) osoba interesowana obowiązana jest do zwrotu kosztów blankietu w wysokości przewidzianej w § 9.

§ 15. Dla celów ewidencyjnych i statystycznych może być wrowadzony obowiązek dołączania do paszportów specjalnych kartek statystycznych.

§ 16 Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 21 sierpnia 1936 roku.

Minister Spraw Wewnętrznych *Sławoj-Składkowski*

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

List wysłany od Synodu plenarnego do Biskupów hiszpańskich

Księża Biskupi polscy zebrani na Synodzie plenarnym w Częstochowie wystosowali do Biskupów hiszpańskich pismo, które w tłumaczeniu z łaciny brzmi następująco:

Najdostojniejsi i Najczcigodniejsi Arcypasterze w Hiszpanii!

Pierwszy Synod Plenarny Rzeczypospolitej Polskiej, zgromadzony w murach Jasnogórskiego klasztoru Najświętszej Maryi Panny, królowej Polski, obradując nad ważnymi sprawami około umocnienia i rozwoju rodzimej wiary polskiego ludu, swoje stworzone myśli zwraca do was, Najczcigodniejszych i Najdostojniejszych Arcypasterzy Kościoła Hiszpańskiego. To bowiem, co się obecnie w niektórych dzielnicach waszej sławnej Ojczyzny bezbożność knuje i w barbarzyński sposób przeprowadza zarówno przeciwko dawnej wierze waszego narodu, jak i przeciw gorliwym pasterzom i najwierniejszej owczarni Chrystusowej, nie tylko się zasadniczo sprzeciwia wiekowym

waszym tradycjom i zwyczajom, lecz wykazuje zarazem tak przewrotne i zbrodnicze instynkta, iż napełnia nas najgłębszym dla was współczuciem.

Dlatego to, potępiając te niesłychane zbrodnie, to burzenie przesławnych świątyń, to niszczenie dzieł starożytnej i nowoczesnej sztuki, to zaprzepaszczanie pobożnych instytucji, to okrutne mordowanie wiernych wyznawców Chrystusa, kapłanów apostolskich, zakonników Bogu poświęconych, czcigodnych i wybitnych braci naszych w Episkopacie, za pośrednictwem tego listu pragniemy was tym pocieszyć, że jednoczymy się z wami w waszym męczeństwie, w waszych trwogach i nadziejach. Razem z całym narodem naszym podejmujemy szczególne modły za naród hiszpański i jego pasterzy, aby skrócone zostało utrapienie wasze i by po przywróceniu pokoju wiara Hiszpanów, krwią tylu męczenników zroszona, do dawnych wiekopomnych czynów przydała świetlistą epokę nowego rozkwitu.

W tej myśli polecamy was szczególniejszej opiece macierzyńskiej Wspomożycielki ludu chrześcijańskiego, uważając za rzecz pewną, że cierpienia wasze, tak bohatersko dla sprawy Bożej znoszone, w wysokim stopniu przyczynią się do ostatecznego triumfu Królestwa Chrystusowego wśród utrapionej i bezradnej ludzkości.

W Częstochowie, z klasztoru Jasnogórskiego, dnia 26 sierpnia 1936 r.

Z bratnim pocałunkiem pokoju.

Następują podpisy Arcybiskupów i Biskupów Polski oraz wszystkich uczestników Synodu.

KRONIKA

Uczestnicy Kongresu Dziennikarzy katolickich na audiencji papieskiej

27 września uczestnicy Kongresu dziennikarzy katolickich po wysłuchaniu Mszy świętej., odprawionej na grobie świętego Piotra w grocie Watykanu przez biskupa Cartagenny, wyruszyli do Castelgàndolfo, gdzie zostali przyjęci na audiencji u Ojca św. Prezentacji przedstawicieli prasy katolickiej całego świata dokonał hr. Dalla Torre, który też imieniem 260 członków kongresu, reprezentujących 28 narodów, złożył Papieżowi adres hołdowniczy. W przemówieniu swym hr. Dalla Torre przedstawił prace, dokonane przez Kongres i wyraził gorące pragnienie wszystkich uczestników uzyskania błogosławieństwa. Kiedy dokonywaną była uroczysta inauguracja watykańskiej wystawy prasy katolickiej, powszechną uwagę zwracał fakt nieobecności dwóch narodów, Rosji i Niemiec. Obecnie, niestety, brak trzech narodów, zabrakło bowiem również Hiszpanii. Znajduje się wprawdzie wśród zebranych kilku hiszpańskich dziennikarzy katolickich, nie ma jednak prasy, bo wraz z Kościołem cierpi ona prześladowanie i męczeństwo, modląc się o ocalenie wiary i cywilizacji chrześcijańskiej oraz ciężko doświadczonej ojczyzny.

Odpowiadając na to przemówienie, Ojciec św. zaznaczył, że właściwie nie ma nic do dodania po wspaniałej wielojęzycznej mowie inauguracyjnej kardynała sekretarza stanu, zawsze Papieżowi szczególnie miłego, lecz nigdy tak bardzo, jak w owej chwili, — i po wysłuchaniu hr. Dalla Torre. Że jednak słuchacze oczekują odpowiedzi, powtarza Ojciec św. słowa św. Pawła: „Grati estote (wdzięczni bądźcie) i wzywa do dziękowania Bogu nie tylko za niezmiernie dostojne powołanie dziennikarskie, ale i za łaskę przybycia do Rzymu przy obecnej uroczystej okazji. Nieskończenie

wspaniałym i pięknym jest Rzym przez swoje skarby przyrody, historii, sztuki, cywilizacji i religii, to też, jeśli pierwsze odwiedzenie tego miasta uważać można za obowiązek, powrót do niego staje się potrzebą, zwłaszcza dla dusz szlachetnych, podniosłych. Członkowie kongresu dziękować winni Bogu, że danem im było uczestniczyć w zakończonym właśnie kongresie rzymskim, który stał się terenem tylu prac pożytecznych, tylu cennych wiadomości i tylu owocnych zadań.

Następnie błogosławił Ojciec św. obecnym, reprezentowanym przez nich dziennikom wielkim i małym, oraz ich współpracownikom w zawodzie dziennikarskim i całym rodzinom.

Dla Polaków szczególnie wzruszającym był fakt, że Papież dla poparcia niechęci swojej powtarzania tego, co audytorium Jego słyszało z ust mówców poprzednich, zacytował zdanie Sienkiewicza z „Quo Vadis".

Międzynarodowy Kongres Prasy Katolickiej

Drugi Międzynarodowy Kongres Prasy Katolickiej w Watykanie zgromadził przeszło 250 delegatów reprezentujących 28 różnych narodów. Na posiedzeniu inauguracyjnym, które odbyło się w wielkiej auli ateneum dominikańskiego Angelicum w dniu 25 września; zjawili się nadto członkowie korpusu dyplomatycznego akredytowanego przy Watykanie, liczni arcybiskupi i biskupi, m. in. biskup St. Adamski z Katowic i biskup Cartageny w Hiszpanii, gubernator miasta Watykańskiego, bardzo wielu dostojników kościelnych oraz wybitnych przedstawicieli świata intellektualnego i dziennikarskiego. Po nabożeństwie w sąsiednim kościele, podczas którego przepiękne kazanie wygłosił generał zakonu kaznodziejskiego o. Gillet, nastąpiło oficjalne otwarcie kongresu, dokonane przez kardynała Pacelliego.

60.000 kobiet katolickich z całej Polski na Jasnej Górze

26 września r. b. odbył obrady Katolicki Związek Kobiet Polski. Na Zjazd przybyło około 60.000 delegatek z całego kraju.

Uczestniczki Zjazdu powitał O. Pius Przeździecki, generał Zakonu OO. Paulinów, podkreślając, że Polska musi być katolicką przez niewiasty katolickie, które wstąpiły w szeregi rycerstwa wojującego pod sztandarem Chrystusa i opieką Niepokalanej.

O godz. 11-ej uroczystą Mszę św. na szczycie odprawił J. E. Ks. Biskup Kubina, kazanie wygłosił ks. prof. Jan Zieja z Pińska.

O godz. 3-ej po południu odbyła się na Wałach Akademia, którą otworzył Ks. Prymas Hlond. Następnie odczytano list Ojca św. nadesłany na ręce Ks. Prymasa z błogosławieństwem dla uczestniczek Zjazdu i z ostrzeżeniem, by Związek Katolicki czuwał nad grozą bolszewizmu, jaki coraz bardziej owłada światem.

W dalszej części akademii wygłoszono referat: „Wpływ katolicyzmu na rodzinę i społeczeństwo". Rezolucje z tego referatu powzięto następujące: — Krzewić ofiarną miłość dla Ojczyzny, walczyć z atakami komunizmu i bezbożnictwa, stawać w obronie wyzyskiwanych i dotkniętych nędzą, budzić zamiłowanie czystości obyczajów i uczciwości, oraz krzewić organizację Akcji Katolickiej.

Następnie wygłoszono drugi referat „O ducha chrześcijańskiego w wychowaniu" i przyjęto takie wnioski: Czuwać nad utrzymaniem chrześcijańskiego ducha w szkole polskiej, dążyć do zawiązania szkoły wyznaniowej i do powiększenia godzin religii w szkołach.

O godz. 18-ej wyrusza z Wałów na ulice miasta olbrzymia procesja-pochód z zapalonymi świecami. Pochód przeszedł przez miasto Al. Najśw. Maryi Panny i wrócił na Wał.

Uroczystości dnia zostały zakończone kazaniem, które wygłosił O. Pius Przeździecki, odśpiewaniem

litanii do Matki Bożej i błogosławieństwem Najśw. Sakramentu.

W niedzielę 27.IX. o godz. 10-ej odprawił uroczystą Mszę św. J. Em. ks. Kardynał Hlond. Kazanie wygłosił J. E. Ks. Biskup Lisowski z Tarnowa.

Srebrny wizerunek z napisem: „Pro Christo et pro Patria” (dla Chrystusa i dla Ojczyzny), poświęcony został i zawieszony przed cudownym obrazem Matki Bożej łącznie z uroczystością ofiarowania się Bożej Matce przez Katolicki Związek Kobiet po Mszy św.

O godz. 17 pociągi popularne odwiozły uczestniczki zjazdu do domów, zostało zaś jako wynik tego Zjazdu gorące przekonanie, że w Narodzie polskim, zwłaszcza w jego córach, żyje duch chrześcijański.

Nowe dekanaty

Zarządzeniem J. E. Księdza Biskupa Dra Adolfa Szelążka, Pasterza naszej diecezji, utworzone zostały nowe dekanaty w Kamieniu Koszyrskim i Kołkach. W skład pierwszego z nich wchodzą parafie: Kamień-Koszyrski, Wielka Głusza, Małe Hołoby, Ratno i Buceń, w skład drugiego parafie: Kołki, Czartorysk, Chołoniewicze, Zofiówka, Wiszenki i Sokól. Dziekanem w Kamieniu Koszyrskim został mianowany proboszcz miejscowy ks. Feliks Bujalski, zaś w Kołkach również proboszcz miejscowy, ks. Antoni Skrzypkowski.

Zjazd Ks.Ks. Dziekanów

20 b. m. w gmachu Seminarium Duchownego w Łucku odbył się zjazd Ks. Ks. Dziekanów z całej diecezji. Obradom przewodniczył J. E. Ksiądz Biskup Dr. Adolf Szelążek, Pasterz naszej diecezji. Obrady dotyczyły walki z bezbożnictwem, pomocy ubogim i bezrobotnym, udziału duchowieństwa w składkach na Fundusz Obrony Narodowej i innych spraw bieżących.

Zjazd Ks.Ks. Prefektów

20 b. m. w sali Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej odbył się pod przewodnictwem ks. kan. Szpaczyńskiego zjazd Ks. Ks. Prefektów naszej diecezji. Na zjeździe, który zaszczycił swą obecnością J. E. Ks. Biskup Sufragan Walczykiewicz, wraz z Szefem Sekcji Szkolnej ks. kan. Jełowickim, omawiano sprawy realizowania nowych programów w nauczaniu religii, zagadnienia, poruszone na katolickim zjeździe wychowawczym w Wilnie i in.

Zmiany wśród duchowieństwa

Ks. Kmicik ze Zgromadzenia św. Krzyża w Czartorysku został przeznaczony na czasowego administratora parafii Ostrówki, osieroconej przez zgon ś. p. ks. kan. Wolborskiego. Ks. Kazimierz Szyndler, dotychczasowy proboszcz w Kołodnie, ekskardynowany do archidiecezji wileńskiej. Ks. Wojciech Czyszek, wikary w parafii farnej we Włodzimierzu, przeznaczony na stanowisko proboszcza w Kołodnie. Ks. Józef Bania, wikary w Kostopolu, mianowany na stanowisko wikarego w parafii farnej we Włodzimierzu.

„ŚLUBUJEMY” Wyd. Instytutu Różańcowego. Toruń. str. 72. Cena 50 gr.

Wielkie i dziejowe było „Ślubowanie Jasnogórskie” młodzieży akademickiej w dniu 24 maja.

W dniu tym cała Polska łączyła się sercem z młodzieżą akademicką, by Matce Najświętszej razem z nimi uroczyście ślubować swoje głębokie przywiązanie do Kościoła i wierność zasadom Chrystusowym.

Cała prasa polska i katolicka poświęciła naczelne szpalty swych pism dla wypowiedzenia swych uczuć i stosunku do tego religijnego i narodowego aktu.

Ci, którym nie dane było brać osobistego udziału w historycznych uroczystościach ślubowania jasnogórskiego—przy głośnikach radiowych słuchali tych chwil pięknych a wzniosłych.

Tylko nie wszyscy słyszeli płomiennych przemówień programowych. które wygłaszali reprezentanci młodzieży akademickiej z całej Polski podczas uroczystej akademii, zorganizowanej u stóp Cudownego Obrazu.

W tym czasie Radio Polskie—niestety—nadawało płyty gramofonowe.

Przemówienie te in extenso podane są w wydanej przez Instytut Różańcowy broszurze p.t. „Ślubujemy".

Całość tej książki, na które prócz tych przemówień składają się wyciągi z prasy polskiej, listy i odezwy akademików do społeczeństwa, dokumenty historyczne, opis całej uroczystości i t. p. — stanowi niezbędną lekturę dla każdego Polaka-Katolika.

Sprawy Bożej i sprawy narodu polskiego zasypiać nam nie wolno!

Dziś szczególnie, w chwili gdy zewsząd w najczystsze nasze uczucia pragną zaszczepić zło komunizmu i bolszewizmu — starsi muszą połączyć się z młodszymi i postąpić tak zdecydowanie i jasno, jak postąpiła młodzież akademicka.

Z piersi całego narodu polskiego wznieść się winien jeden mocny i potężny okrzyk: Ślubujemy!

Do czynu tego nastawi wszystkich omawiana wyżej broszura.

Redaktor Ks. Tymoteusz Szyszkiewicz

WYDAWNICTWO KURII BISKUPIEJ ŁUCKIEJ

Drukarnia Kurii Biskupiej Łuckiej.

Roczna prenumerata 24 zł. Pojedynczy zeszyt 2 zł.